

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Lyrestad skola

2017-2018

Antagen
Mariestad
2017-11-01

Innehållsförteckning

Innehåll	Sida
1. Inledning	2
1.1 Syfte	2
1.2 Ansvar	2
2. Främjande och förbyggande arbete med aktiva åtgärder	3
2.1 Undersök	3
2.2 Analysera	3
2.3 Planerade aktiva åtgärder	3-4
3. Förankring av planen (samverkansskyldighet)	5
3.1 Elevers delaktighet	5
3.2 Vårdnadshavares delaktighet	5
3.3 Medarbetares delaktighet	5
4. Rutiner/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling	6
5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse angående föregående läsår	7
5.1 Följ upp och utvärdera	7-8
5.2 Redogörelse angående aktiva åtgärder	8-9
6. Referenser	10
7. Bilagor	11
7.1 Bilaga 1 – definitioner	11-12
7.2 Bilaga 2 – lagstiftning och styrdokument	12-13
7.3 Bilaga 3 – anmälningsskyldighet	13

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tids-planeras och genomföras så snart som möjligt.

1.1 Syfte

Lyrestad skolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2 Ansvar

Rektor Tomas Ärlevik ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Främjande och förebyggande arbete med aktiva åtgärder

2.1 Undersök

Undersökning om det finns risker för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Risker och hinder som upptäcks:

A: Morgontiden före skolan startar. Många elever som kommer till skolan och befinner sig i kapprum eller ute på skolgården.

B: Raster med en stor skolgård där elever kan hamna utanför synhåll av personal. Risk för kränkningar. Många elever som spelar fotboll eller bandy.

C: Matsalen vid skollunchen. Många elever som kommer samtidigt till matsalen. Köbildning och placering vid borden kan vara ett orosmoment.

D: Omklädningsrummet före och efter idrottslektionen. Utsatt situation för många elever.

E: Personalens samsyn för vad trivselreglerna står för.

F: Elevernas samtalston är hög. Den höga ljudnivån medför att elevernas samtalston stiger och gör matsituationen orolig. Ärendet gäller skolans verksamhet.

G: I vår trivselenkät har det framkommit att elevernas språkbruk har försämrats från hösttermin till vårtermin.

2.2 Analysera

Analys av orsaker till upptäckta risker och hinder.

A: Bussarna kommer klockan 8:10 med eleverna och fritidseleverna går från fritids 8:15 till kapprummen eller ut på skolgården. Skolklockan ringer 8:30.

B: Första skolrasten har alla elever samtidigt klockan 10:00-10:20. Lunchrasten är uppdelad mellan lågstadiet och mellanstadiet. Behovet av flera rastvärdar är stort på första rasten då alla elever är ute och mer utspridda på skolgården.

C: Elever som står i kö för att ta mat kan vara ett orosmoment. Inne i matsalen har eleverna bestämda platser för att ingen ska känna sig diskriminerad eller kränkt utan veta var man har sin plats.

D: Elever som klär av sig nakna och byter om kan vara en otrygg situation där kränkningar kan förekomma.

E: Många nya pedagoger medför att all personal behöver diskutera och komma fram till vad trivselreglerna betyder och hur de ska agera.

F: I matsalen är ljudnivån hög med ett bakgrundsljud från köket som höjer elevernas

samtalston.

Det saknas ljudabsorbenter vid t.ex. diskinlämningen. En annan orsak kan vara att eleverna behöver påminnas om regler kring matsituationen.

G: Eventuellt på grund av att vårt fokus läsåret 16-17 varit på begreppen kränkande behandling, diskriminering, trakasserier, mobbning och konflikt, har fokus minskat på språkbruket.

2.3 Planerade aktiva åtgärder

Främjande och förebyggande åtgärder som skäligen kan krävas. Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Genomgång av trivselregler i samtliga klasser. Anslås på elevrådet v 37	På klassråd v 36 På elevrådet v 37	Mentor/rektor
Diskussioner i personalgruppen vad skolans trivselregler står för.	Inför läsårsstarten 17/18	Rektor
Värdegrundsarbete i klasserna.	Pågår under hela läsåret 17/18.	Alla pedagoger
Vi påminner om trivselregler i matsalen.	I början av höstterminen	Eva Eriksson
Ta upp problemet och konsekvenserna med ett dåligt språkbruk med eleverna samt göra vårdnadshavarna delaktiga i processen.	Terminsstart samt föräldramöte.	Klasslärare

Planerade förebyggande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
A: Personal har tillsynsansvar på skolgården mellan 8:10-8:30	Vid terminsstart -17	Rektor
B: Rastvärdsschema med 2 personal på första rasten och 1 på övriga raster.	Vid terminsstart -17	Rektor
C: Klasserna kommer med viss tidsskillnad till matsalen.	Pågår under hela läsåret 17/18	Alla pedagoger
C: Bestämda platser i matsalen.	Vid terminsstart -17	Alla pedagoger
D: Vuxentillsyn i omklädningsrummen.	Vid terminsstart -17	Rektor
E: Skriva ner handlingsplan för trygghet och studiero för samtliga klasser.	Under höstterminen 17	Rektor och alla pedagoger.

F: Vi planerar att sätta upp skärmar vid diskinlämning.	I början av höstterminen 2017	Eva Eriksson
G: Vi kommer att arbeta med att förbättra språkbruket på skolan.	Vid terminsstart	Respektive mentor
Vi vill få ner ljudnivån i matsalen.	Vid terminsstart	Personal som deltar i den pedagogiska lunchen.
Vi kommer att arbeta med åldersblandade grupper enligt skolans terminsplanering.	Elevers val-vecka HT Elevers val-vecka VT Läsvecka, i samband med FN-dagen Temadagar: t.ex. skoljogg, pysseldagar, småstjärnorna, skräpplockardag, friidrottsdag, luciafirande och utelektdagar.	Ansvarig mentor
Vi kommer att informera vårdnadshavarna och betona vikten av att genomföra BUN:s enkät (gäller åk 2 och åk 5).	En gång per läsår.	Annie Bjurén Marie Lundin
Trivselenkät	Under september-oktober samt april-maj.	Eva Eriksson
Vi kommer att schemalägga och genomföra fritidsråd.	En gång per månad	Monica Leckström Daniel Tordby

3. Förankring av planen (samverkansskyldighet)

Arbetet med aktiva åtgärder samverkas med barn/elever, vårdnadshavare och personal.

3.1 Elevers delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska arbetas fram ihop med eleverna beroende på eleverna ålder och mognad. Där av finns en förenklad version av denna plan som är anpassad för undervisning och med fördel lättare kan läsas av elev.

3.2 Vårdnadshavarens delaktighet

Vårdnadshavare får information och uppdatering av planen på Informationsmöte där de också har möjlighet att ställa frågor och ha synpunkter. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida samt InfoMentor-Hub.

3.3 Medarbetarens delaktighet

Inför varje terminsstart diskuteras målen och hur vi arbetar med dessa utifrån föregående års analys. Planen mot diskriminering och kränkande behandling finns som stående punkt på varje återkommande konferens-tid. Likabehandlingsansvarig tar ansvar för att delge information om planen och framläggande av kartläggningsresultat. Eventuella utvecklingsområden diskuteras gemensamt. Personalen vidarebefordrar resultatet av kartläggningar, som trygghetsvandring och trivselenkäter, till klassråd/elevråd.

4. Rutiner/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling

Handlingsplan vid misstanke om kränkning beroende på vem/vilka som kränks och av vem/vilka:

- Om elev eller vårdnadshavare vill anmäla kränkning från annan elev ska de vända sig till elevens klasslärare/fritidspedagog. Därefter följs handlingsplanen efter varje ordningspunkt. (Se punkt 2-8)
  - Om elev kränks av personal ska detta anmälas direkt till rektor. Rektor vidtar åtgärder och dokumenterar.
  - Om personal kränks av elev ska detta anmälas direkt till rektor.
  - Om elev kränker elev där personal uppmärksammar händelsen/händelserna utgår hanteringen från punkterna 1-8.
1. Den personal som upptäcker en misstänkt uppkommande diskriminering- eller kränkningshändelse, tar kontroll över situationen, tar hand om de elever som behöver hjälp. Tillkallar eventuellt extra personal och se till att alla känner sig trygga. Den personal som upptäcker eller först blir informerad om den misstänkta kränkningen tar kontakt med klassläraren och gör en första dokumentation i Blankett för Elevlogg. Klassläraren, alternativt Trygghetsteamet är ansvarig för utredning, dokumentation och uppföljning t.o.m. punkt 2 eller 6.
  2. Samtal med alla inblandade individuellt, två vuxna (från Trygghetsteamet) medverkar. Är det en kränkning eller en konflikt? Samtalet dokumenteras i blanketten för Elevlogg. Vårdnadshavare informeras.
  3. Om någon av eleverna känner sig kränkta upprättas anmälan till rektor. Det är personalens skyldighet att rapportera till rektor. Anmälan görs via blankett för "Anmälan till rektor/förskolechef".
  4. Rektor utreder ärendet skyndsamt via blankett "Utredning i ärende gällande diskriminering och/eller kränkande behandling".
  5. Rektor anmäler ärendet via blankett "Rapport till huvudmannen/nämnden vid diskriminering och/eller kränkande behandling".
  6. Första uppföljningssamtalet ska ske med alla inblandade i enskilda samtal, inom en vecka för att kontrollera om kränkningarna har upphört och om den kränkte känner sig trygg. Därefter fortlöpande uppföljningssamtal med de inblandade. Ansvarig klasslärare ombesörjer detta. Föräldrar/vårdnadshavare hålls regelbundet informerade.
  7. Om kränkningarna inte upphört snarast eller i realistisk tid, kontaktar ansvarig för utredningen elevhälsoteamet (EHT). Tillsammans med elevhälsoteamet görs ett åtgärdsprogram som rektor upprättar via blanketten "Åtgärder vid diskriminering och/eller kränkande behandling" Innehållet återges av rektor på personalkonferens.
  8. Rektor ansvarar för att kränkningar rapporteras till nämnden samt att dokumentation från punkt 3-7 förs in i elevjournalssystemet PMO.

Blanketter finns att hämta på kommunens intranät Navet.

Vid elevskada och elevtillbud ska verktyget LISA användas av personal.

5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse angående föregående läsår

5.1 Följ upp och utvärdera

Uppföljning och utvärdering avseende föregående läsårs undersökning och analys av orsaker till upptäckta risker och hinder.

Målen:

- **Under läsåret kommer fler elever att känna trygghet än föregående år.**
- Under läsårets gång har tryggheten för hela skolan ökat. En möjlig orsak till detta kan vara att vi förstärkt vuxennärvaron på rasterna samt genomfört rastaktiviteter. Att vi haft tvär-/åldersblandade grupper på temadagar under läsåret kan också vara en bidragande orsak.
- **Under läsåret ska samtliga kränkningar anmälas till rektor enligt gällande rutiner.**
- Vi har gjort fler anmälningar under läsåret 16/17, eftersom vi varit mer medvetna och haft gemensamma diskussioner när och om en anmälan ska göras. De anmälningar som gjorts har varit vid ensidig kränkning utan provokation. Vi har varit sämre på att anmäla kränkningar mot pedagoger.
- **Under läsåret får eleverna kunskap om hur ett språkbruk kan vara diskriminerande.**
- Språkbruket har varit en stående punkt på klassråd samt elevråd.

Information till vårdnadshavare:

Information till vårdnadshavare på föräldramötet i skolan där förskoleklass och fritids vårdnadshavare är samlade tycker vi fungerade bra. De cirkulationsexemplar som fanns tillgängliga var det ingen som tog. Där av finns planen tillgänglig på Infomentor-Hub samt skolans hemsida.

Aktiviteter och Temadagar:

Skola och förskoleklassens planerade aktiviteter; Barnrättsvecka (FN-dagen), läsgrupper, skoljogg, pysseldagar, småstjärnorna, skräpplockardag, friidrottsdag, luciafirande, gammaldags skoldag, temadag för åk 4 i Hamnmagasinet, samarbete med Samhällsföreningen och Hembygdsföreningen (ej fsk-klass) och utelektdag.

Förskoleklassen och åk 1: Temadag i Norrqvarn.

Fritidshemmets planerade aktiviteter: Fritidshemmets dag, ”drop in-fika” höst och vår.

Förskoleklass: Temadagen för Fsk-klassen och åk 1 till Norrqvarn gav eleverna träning i att ta hänsyn till varandra.

Skola: Den nya aktiviteten som tillkommit detta läsår, samarbete med Samhälls- och Hembygdsförening, har fallit väl ut. Vi ser fram emot att fortsätta på samma vis vartannat år. Att sätta samman åldersblandade grupper ger en större trygghet, gott klimat och ökat samarbete mellan eleverna.

Schemalagda rutiner:

Förskoleklassens och skolans rutiner; klassråd/elevråd/rastvakt, pedagogisk lunch, elevhälsoteam, konferens-tid, utvecklingssamtal och veckovis information till vårdnadshavare via Infomentor Hub..

Fritidshemmets rutiner; fritidsråd och hembrev.

Förskoleklass och skola: Eftersom arbetslaget tycker dessa rutiner fungerar bra, fortsätter vi som tidigare.

För att förbättra förskoleklassens, skolans och fritids språkbruk planerar vi att prata om det på föräldramötet och i klasserna nästa läsår. Dessutom lägger vi till en extra fråga i vår elevenkät gällande språkbruket.

Fritidshemmet: Till nästa läsår är målet att fritidsråden blir schemalagda för att de kontinuerligt ska bli av.

Implementering av Planen mot diskriminering och kränkande behandling:

Planen har presenterats för förskoleklass och skola där även fritidseleverna ingår. Detta tycker vi har fungerat bra. Eleverna diskuterade planens innehåll på sin åldersnivå och vi tycker att de har fått en fördjupad inblick i att vi har en plan och vad den innehåller.

Eleverna på fritidshemmet får inblick i planen eftersom de deltar i fsk och skolans verksamhet.

Trygghetsteam:

Det som fungerar bra med trygghetsteamet är att vi kan dela upp ärendena så att klasslärare inte har sina egna elever i samtal. Fördelen är ofta att man kan få en annan synvinkel på situationen. Vilket vi tycker har gett bra resultat.

Trygghetsvandringar:

Fördelen med att dela på trygghetsvandringen i två grupper är att alla lättare har kommit till tals och att de har olika saker att ta upp. Det fortsätter vi med nästkommande läsår.

Eftersom vi tillåtit snöbollskastning har vi begränsat tid och plats. Detta har vi gjort för att alla ska kunna känna sig så trygga som möjligt över hela skolgården.

För nästkommande läsår planeras en trygghetsvandring även för fritids.

Elevenkäter:

För att förbättra elevenkäten och förtydliga hur tryggheten är på skolan så lägger vi till en tydligare fråga om trygghet.

Eftersom språkbruket har eskalerat till det sämre, kommer vi att lägga till en extra fråga i våra elevenkäter för att undersöka hur eleverna ser på saken.

Den planerade enkäten till fritidshemmet har inte genomförts. Vi planerar att genomföra den till hösten.

BUN:s elevenkät:

Vårdnadshavare för fritidshemmets elever: 10/25 enkätsvar (40%).

90/100

Analys: Vi kan inte lägga någon större vikt vid resultatet p.g.a. för låg svarsfrekvens.

Mål för nästa läsår är att påminna vårdnadshavare om vikten av enkätsvar.

5.2 Redogörelse angående aktiva åtgärder

Läsårets åtgärder	Åtgärd uppfylld	Utvärdering/analys av åtgärd
Trygghetsteamet träffas en gång i månaden för att stämma av hur elevsituationen ser ut. Gruppen består av fyra pedagoger. Fritidshemmets pedagoger och	Ja	

elever löser konflikter som uppstår inom sin egen verksamhet.		
Eleverna i års 5 åker årligen på en föreläsning som heter "Sjyst på nätet".	Ja	
Barnrättsvecka (FN-dagen)	Ja	
Vi arbetar i tvärgrupper t.ex. läsgrupper.		
Temadagar t.ex. skoljogg, pysseldagar, småstjärnorna, skräpplockardag, friidrottsdag, luciafirande och utelektdagar.	Ja	
Klassråd/elevråd/fritidsråd/matråd.	Ja	
Rastvärdar.	Ja	
Pedagogisk lunch.	Ja	
Elevhälsoteam	Ja	
Utvecklingssamtal (lärare, elev och vårdnadshavare).	Ja	
Personal på enheten uppmärksammar händelser gällande trygghet och lyfter dessa till mentor.	Ja	
Personalen på fritidshemmen har daglig kontakt med de flesta vårdnadshavare vid hämtning och lämning av eleverna.	Ja	
Inför varje läsår ser lärare över om det finns specifika behov bland elever att tillgodose utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.	Ja	
Läsårsvis genomgång av planen i undervisning.	Ja	
Trygghetsvandring 2 ggr/år (skola/fritids) Vi går klassvis.	Ja	
Trivselenkät 2 ggr/år (skola/fritids).	Ja	
Elevenkät/föräldraenkät (BUN) 1 gång/läsår.	Ja	

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar. Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Bilaga 2 – lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund: *Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.*

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/ rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/ rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet. Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

★ kön ★ könsöverskridande identitet eller uttryck ★ etnisk tillhörighet ★ religion eller annan trosuppfattning ★ funktionsnedsättning ★ sexuell läggning eller ★ ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 bilaga 3 - anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas. All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation. Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §. Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.